

KAMMERMUSIKFORENINGEN
135. SÆSON 2022-2023
Christians Kirke, Christianshavn

6.3. 2023

Poseidon-kvartetten

Jon Gjesme, violin
Christine Enevold, violin
Magda Stevansson, bratsch
Joel Laakso, cello

Koncerterne i Kammermusikforeningen af 1887 støttes af:

Augustinus Fonden

Knud Højgaards Fond

Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond

Københavns Kommune

Lemvig-Müller Fonden

Solistforeningen af 1921

William Demant Fonden

Aage og Johanne Louis-Hansens Fond

Poseidonkvartetten består af fire af vore førende og yderst erfarne kammermusikere og solister. Den blev grundlagt i 2007, og siden da har kvartetten givet koncerter i en lang række af Danmarks musikforeninger og koncertsale.

Kvartetten udgav i 2011 sin første CD med strygekvartetter af Schumann og Ravel, og i 2019 fulgte endnu en CD med Griegs Strygekvartet og Brahms' B-dur Strygekvartet op. 67.

Kvartettens navn - Poseidon - er taget efter guden for havet og naturkræfterne, hvilket symboliserer de fire musikers stræben efter at få stemninger og kontraster frem i musikken fra vildskab, temperament og brusende bølger til ro, indadvendthed og blikstille hav.

Poseidonkvartettens medlemmer oplever, at de i deres samspil og samarbejde har en unik fælles forståelse for, hvordan musikken skal fortolkes, fraseres og formidles til publikum.

I sommeren 2022 gæstede Poseidonkvartetten med stor succes festivalen Grieg-in-Bergen ved to koncerter - naturligvis med Griegs Strygekvartet på programmet, og 19. - 21. august afholder Kvartetten sin egen minifestival i Muskhuset København under titlen "Schubert møder Beethoven".

Jon Gjesme har været solist med en række af de ledende orkestre i Norden og USA. I flere end 20 år har han haft koncertmesterstillinger i betydelige nordiske orkestre, bl.a. Det Kongelige Kapel og Oslofilharmonien. For tiden deler han sin tid som koncertmester i Copenhagen Phil og KORK (Kringkastingsorkestret i Oslo). Han har ledet projekter med flere kammerorkestre i Norden og har de senere år som dirigent stået i spidsen for bl.a. Copenhagen Phil, Oslofilharmonien og Danmarks Underholdningsorkester. Han spiller på en Stradivarius fra 1737 tilhørende Copenhagen Phil.

Christine Enevold er koncertmester for 2. violingruppen i Danmarks Underholdningsorkester og har igennem hele sin musikerkarriere desuden været meget aktiv på den danske kammermusikscene. Hun har som solist, i kammer- og kammerorkestersammenhæng turneret i Europa og USA. Desuden er Christine en dedikeret violinunderviser af talentfulde børn og unge.

Magda Stevansson er opvokset i et musikerhjem i Sverige. Hun har studeret på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium i København og hos Alban Berg Kvartetten i Wien. I en årrække var hun bratschist i Paizo kvartetten, som udover at spille koncerter i Europa også turnerede i Japan og Australien. I dag har hun sit daglige virke i DR Symfoniorkestret, og indimellem er hun desuden gruppeleder i Danmarks Underholdningsorkester under ledelse af Adam Fischer.

Joel Laakso har optrådt over det meste af verden som kammermusiker bl. a. som medlem af New Helsinki String Quartet. Han er nu solocellist i Det Kgl. Kapel og siden 2019 medlem af Poseidonkvartetten. Han er uddannet ved Sibelius Akademiet hos Martti Rousi, Hannu Kiiski, Erkki Rautio og Marcel Bergman samt på Edsberg Institute ved Stockholm hos Torleif Thedeen. Han spiller på en Nicola Amati-cello, som Det Kgl. Kapel har stillet til hans rådighed.

J.M.W. Turner: Poseidon-templet ved Kap Sounion, 1834

Franz Schubert: Kvartetsats nr. 12 i c-mol, D. 703

I otte minutter slynges vi frem og tilbage: Angstfuld sitren og næsten wagnerske "Winterstürme", men umiddelbart derefter fløjlsbløde melodiske kært tegn. Satsens bratte skred i stemning og toneart varslers nogle af de mest karakteristiske træk ved den sene Schubert (hvis man kan sige sådan om en komponist der bare blev 31 år gammel). Formen er også overraskende og tvetydig i forhold til de skemaer som kloge musikforskere med hørebriller gerne leder efter. Værket, der stammer fra 1820, hvor Schubert var 23, fik en forsinket første opførelse i 1867, foranstaltet af Johannes Brahms, der havde erhvervet manuskriptet og sørgede for en trykt udgave.

Robert Schumann: Strygekvartet nr. 2 i F-dur op 41 nr. 2

Allegro vivace
Andante quasi variazioni
Scherzo. Presto - Trio. L'istesso tempo
Allegro molto vivace

Schumanns første symfoni, skrevet 1841, året før hans tre kvartetter, kaldes "Forårs-symfonien". Kvartetten her kunne tilsvarende hedde "Forårs-kvartetten" - en betegnelse som også er hæftet på en af Mozarts kvartetter (G-dur, KV 387). Schumanns kvartet har samme brusende fremdrift som Mozarts, som af en elv af smeltevand der hovedkulds hvirvler af sted. Det gælder alle dens fire satser – hele vejen igennem er det som om vi oversprøjtes med champagneskum af flere nyåbnede flasker. Den åndeløse førstesats afløses af en variationssats med modulationer der får os til at spærre ørerne op. Scherzoen går også over stok og sten, ligesom i klaverkvintetten fra samme år – ofte på en måde hvor man, ligesom dér, momentant er i tvivl om hvor taktstregene går: Nåh nej, dér var det alligevel ikke! I finalen er førsteviolinen som noget af en evighedsmaskine, men med overraskelser, såsom en brat acceleration og celloen der gavtyveagtigt kurer op og ned. Her hører vi Schumanns livsbekræftende personlighed, den han selv kaldte Florestan, og som havde sin mørke modsætning og dobbeltgænger i den tungsindige Eusebius. Det hele er medrivende, feststemt, vildt.

Pause

Johannes Brahms: Strygekvartet nr. 1 i c-mol op. 51 nr. 1

Allegro
Romanze. Poco adagio
Allegretto molto moderato e comodo — Un poco più animato
Allegro

Det er velkendt at Brahms mente at have skrevet og derefter destrueret tyve strygekvartetter før han, i en alder af 40, endelig (med god grund) syntes at han havde noget i den genre han ville publicere.

Noget af det der gør kvartetten gribende, er økonomi – altså at den formår at få ekstremt meget ud af at genbruge noget tilsyneladende simpelt. Alle satserne indeholder som et fælles vandmærke simple, trinvis bevægelser i deres tematik. Første sats starter med dette – punkteret opadstigen med et septimdyk:

Anden sats bygger på en beslægtet idé:

Tredje sats er fuld af flertydighed, tvivl og tussmørke. Nu går vi trinvis ned, med opadstigende septim til sidst. Samme struktur som før, men på hovedet. Tonearten er usikker – f-mol eller c-mol? Er det en hurtig eller en mere langsom og tænksom sats? Trioen lyser op, men det grublende og tvivlrådige vender tilbage.

Overgangen til fjerde sats er virkningsfuld. Hvor tredjesatsens melodilinjer mest pegede ned, peger finalen op. De fire strygere klinger fuldtonende og næsten symfonisk. Her er bekræftelse, selvhævdelse, noget at tro på. Vi møder igen de opadstigende trin der slutter med et oktav-plus-septimdyk:

Men denne sammensmeltende enkelhed i tematik er parret med gennemført kompleksitet i rytme og tonalitet. Her er tæt pakket synkopering, tre-mod-to i alle udgaver, små udfordrende forskydninger mellem de fire instrumenter.

Kan en almindelig lytter virkelig opfange det enhedspræg som Brahms har lagt ind i dette uhørt gennearbejdede værk? Sandsynligvis har de fleste lyttere det sådan at man sanser det uden bevidst at vide at den er der. Oplevelsen af det hele kan derfor blive en dybt tilfredsstillende følelse af at alt det uoverskueligt komplekse er holdt sammen og behersket i ét sikkert greb. Sådan er livet ikke, men sådan kan det være at lytte til Brahms!